

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko: Grzegorz Blicharz

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

– doktor nauk prawnych – stopień z wyróżnieniem nadany przez Radę Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w 2016 r. na podstawie pracy pt. „Udział państwa w spadku. Rzymska myśl prawna w perspektywie prawnoporównawczej” (promotor: ks. prof. dr hab. Franciszek Longchamps de Bériér)

– magister filozofii – tytuł z wyróżnieniem uzyskany w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego w 2013 r. na podstawie pracy „Fundacjonalizm współczesny Kit Fine'a i jego powiązania z klasyczną myślą metafizyczną” (promotor: dr hab. Sebastian Kołodziejczyk, prof. UJ)

– magister prawa – tytuł z wyróżnieniem uzyskany na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w 2012 r. na podstawie pracy „Pożyczka morska (*pecunia traiectica*) jako sposób finansowania transportu morskiego w prawie rzymskim i zachodniej tradycji prawnej” (promotor: ks. prof. dr hab. Franciszek Longchamps de Bériér)

– dyplom ukończenia Podyplomowego Studium Retoryki uzyskany w 2016 r. na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

– dyplom ukończenia *Program for Development of Soft Skills and Entrepreneurship* uzyskany w 2015 r. w ramach projektu TransFormation.doc w Alberta School of Business, Edmonton

– dyplom ukończenia *Corso di Alta Formazione in Diritto Romano* z wyróżnieniem uzyskany w 2014 r. w “Istituto di Diritto romano e dei diritti dell’Oriente mediterraneo” del Dipartimento di Scienze Giuridiche, Facoltà di Giurisprudenza, Università degli Studi di Roma “La Sapienza”

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

– od 01.03.2018 do dziś – adiunkt w Katedrze Prawa Rzymskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego

– od 01.10.2016 do 28.02.2018 – asystent w Katedrze Prawa Rzymskiego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego

– od 29.06.2012 do 04.06.2016 – kierownik projektu „Udział państwa w spadku. Rzymska myśl prawna w perspektywie prawnoporównawczej” realizowanego na Uniwersytecie Jagiellońskim w ramach „Diamentowego Grantu”

Funkcje pełnione w okresie zatrudnienia:

– kierownik (i współzałożyciel) Ośrodka Prawa i Wolności Religii (*Centre for Law and Religious Freedom*) w Katedrze Prawa Rzymskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego (od 01.08.2023 do dziś)

– kierownik projektu „Prawna struktura udostępniania wartości majątkowej. Prawo rzymskie a współczesne” realizowanego na Uniwersytecie Jagiellońskim w ramach grantu Narodowego Centrum Nauki Sonata 14 (od 08.06.2019 do 08.10.2023)

– dyrektor Fundacji *Utriusque Iuris* (OPP) współwydającej razem z Uniwersytetem Jagiellońskim czasopismo naukowe „Forum Prawnicze” (od 2009 r. do dziś)

- 4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.**

4.1. Monografia naukowa, zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a ustawy

G. Blicharz, „Rzymska *locatio conductio* jako model odpłatnego udostępniania wartości majątkowych”, C.H. Beck 2024, ss. 352, ISBN 978-83-8356-177-6 (druk), ISBN 978-83-8356-178-3 (e-book)

– *Zamierzone efekty monografii*

Przeprowadzona w monografii analiza potwierdziła, że rzymska *locatio conductio* może stanowić użyteczny model porównawczy dla współczesnych rozwiązań prawnych służących odpłatnemu udostępnianiu rozumianych szeroko wartości majątkowych, tj. rzeczy, dzieła, pracy i innych usług, jako konkurencyjna względem umowy sprzedaży podstawa obrotu gospodarczego.

Monografia stanowi próbę nowego ujęcia kontraktu *locatio conductio* w prawie rzymskim. Lektura rzymskich źródeł prawnych związanych z *locatio conductio* pozwoliła ustalić szczególną relację stosunku najmu z realizacją potrzeb religijnych, co stanowiło jeden z czynników wpływających na uelastycznienie *locatio conductio*, a tym samym na rozwój

całego prawa umów. Potwierdzeniem tego jest znaczenie argumentacyjne *locatio conductio* w poszerzeniu możliwości zawierania stypulacji w sytuacji, gdy korzyść miała postać niematerialną, tj. polegała na realizacji potrzeby religijnej, co stanowiło kolejny wyjątek od zakazu odbierania stypulacji na rzecz osoby trzeciej. Okazało się także, że poszerzenie katalogu wyjątków od tego zakazu miało miejsce w przypadku korzystania z podwykonawców przy realizacji usługi w ramach *locatio conductio* bądź stypulacji.

W książce po raz pierwszy *locatio conductio* ukazana jest jako prototyp umowy mieszanej, co pozwala też wyjaśnić morfologię tytułu 2 księgi 19 Digestów justyniańskich. Analiza tekstów źródłowych pozwoliła na wydobycie rzymskiej metodologii radzenia sobie z umowami mieszanymi i nienazwanymi, u podstaw których znajdowała się *locatio conductio*, oraz wykorzystanie jej do wyjaśnienia strategii argumentacyjnych stosowanych we współczesnym prawie prywatnym. Interpretacja umów mieszanych i nienazwanych wymaga dzisiaj tej samej wrażliwości na układ interesów i elastyczności w stosowaniu zasad prawnych, jakiej potrzebowała rzymska *locatio conductio*. Te wnioski nie tylko potwierdziły hipotezę, która wynika z zakorzenienia dzisiejszego systemu umów w tym rzymskim kontrakcie, lecz możliwe stało się dzięki temu sformułowanie nowego uzasadnienia jedności *locatio conductio*: nie tkwi ona w jedności przedmiotu świadczenia, jakkolwiek szeroko go zdefiniujemy, lecz w charakterze aktywności stron: *locare* czy *conducere*. W efekcie przedstawione zostało nowe spojrzenie na rzymskie znaczenie dzieła (*opus*) i pracy oraz innych usług (*operae*), które pozwala lepiej zrozumieć różnorodność regulacji świadczenia usług w zachodniej tradycji prawnej. Po raz pierwszy też, przedstawione zostały rzymskie i greckie korzenie podziału na zobowiązania rezultatu i starannego działania. Okazało się, że *locatio conductio* jest przykładem elastycznej ramy prawnej (struktury prawnej), która pozwoliła na rozwój rzymskiego prawa prywatnego, co świadczy o tkwiącym w niej potencjale innowacyjności. Od prawa umów w zakresie udostępniania wartości majątkowych zależy także rozwój współczesnego prawa prywatnego, a niebagatelne znaczenie ma jego oddziaływanie na nowe zjawiska gospodarcze oraz społeczne.

Książka uzupełnia także luki, na które zwracała uwagę światowa literatura w zakresie ustalenia: znaczenia *locatio conductio* dla wynajmowania świadczeń wyzwoleńców oraz szerszego ukazania różnorodności paradygmatów świadczenia pracy w prawie rzymskim oraz prywatnoprawnych źródeł prawa pracy. Nowatorskim pomysłem stało się zatem zbudowanie analogicznego diachronicznego modelu dla współczesnego zjawiska udostępniania dóbr i usług za pośrednictwem platform cyfrowych, który pozwolił na ocenę współczesnych prób regulacji tego sektora gospodarki. W moim przekonaniu podstawą modelu porównawczego było wykorzystywanie *locatio conductio* przez patronów do wynajmowania usług swoich wyzwoleńców (*operae libertorum*).

Z uwagi na zbudowany starożytny model porównawczy możliwa jest kontynuacja badań w zakresie poszukiwania i doprecyzowania fundamentalnych pojęć, które od czasów rzymskich kształtują współczesne prawo cywilne. Badania te nie mają na celu „powtarzania historii”, tylko wychwytywanie funkcjonalnych zależności między zjawiskami społecznymi oraz odpowiedziami regulacyjnymi, które łączy ochrona lub realizacja określonych dóbr i wartości. Podjęta analiza interdyscyplinarna w zakresie ekonomicznego, filozoficznego, a

wreszcie religijnego znaczenia *locatio conductio*, pozwala planować w przyszłości badania, które ukazują instytucje prawa umów w szerszym kontekście społecznym, z uwzględnieniem badań antropologicznych oraz badań nad zarządzaniem zasobami wspólnymi (*the commons*).

– *Przedmiot i cel*

Przedmiotem analizy jest rzymski kontrakt *locatio conductio* jako model odpłatnego udostępniania rozumianych szeroko wartości majątkowych, tj. rzeczy, dzieła, pracy i innych usług. Celem zaś jest próba odpowiedzi na pytania, jakie innowacyjne rozwiązania rzymskie prawo prywatne zawdzięcza *locatio conductio*, w jaki sposób wpłynęła ona na sformułowanie i stosowanie pojęć współczesnego prawa cywilnego, oraz czy może stanowić potencjał inspiracyjny wobec nowych zjawisk i wyzwań gospodarczych czy społecznych. Jest to pierwsza monografia, która skupia się na znaczeniu *locatio conductio* dla rozwoju prawa, nie ograniczając się wyłącznie do dogmatycznego przedstawienia kontraktu. Analiza wychodzi z założenia, że tak różnorodny i elastyczny kontrakt musiał przyczynić się do innowacyjnych rozwiązań w rzymskim prawie prywatnym. Ten innowacyjny potencjał tkwi w jednolitej strukturze skargowej *locatio conductio*, która nie zmienia się wraz z przedmiotem świadczenia, czyniąc z tego kontraktu jakby jedną „umowę mieszaną”, a to przyciąga uwagę współczesnego badacza wobec silnej typizacji i specjalizacji współczesnych umów, równocześnie nieustannie przynaglając do podejmowania prób zrozumienia zasady leżącej u podstawy jedności *locatio conductio*. Chodzi zatem także o spojrzenie przede wszystkim na charakterystykę rzymskiej *locatio conductio*, a nie tylko na jej późniejsze, choć ważne i wpływowe, konceptualizacje, wypracowane w *ius commune*, pandektystyce czy współczesnej romanistyce. Otrzymanie dostępu stało się bardziej atrakcyjne niż nabywanie; nietypowe świadczenie usług za pośrednictwem platform cyfrowych rzuca wyzwanie regulacji prawa pracy, a podstawą obrotu gospodarczego są coraz częściej umowy mieszane i nienazwane o świadczenie usług. Korzysta się z szeroko pojętej wartości majątkowej (*asset*): nie tylko z rzeczy i usług, lecz także treści cyfrowych. Wyzwania, przed którymi stoi współczesne prawo cywilne, wymagają powrotu do fundamentów, aby znaleźć na nie adekwatną odpowiedź. A przecież u podstaw wszystkich wymienionych stosunków prawnych służących odpłatnemu udostępnianiu wartości majątkowych leży właśnie rzymski kontrakt *locatio conductio*. *Locatio conductio* dawała znacznie większe pole manewru niż stosunek prawny, który w polskim prawie odpowiada bezpośrednio tłumaczeniu nazwy tej rzymskiej umowy: „wynajem–najem”, w polskiej romanistyce nazywanej często „kontraktem najmu”. Celem monografii jest ukazanie „rzymskiego” sposobu myślenia o jednolitej strukturze udostępniania wartości majątkowej oraz udowodnienie, że *locatio conductio* przełamywała i nadal przełamuje wiele dogmatów prawa cywilnego: dominację umowy sprzedaży i prawa własności, wyróżnienie umowy o dzieło, o świadczenie usług i umowy o pracę, oparcie prawa na jasno określonych, a przez to „bezpiecznych” umowach nazwanych, które nie podlegają zmieszaniu, osobisty charakter zobowiązania oraz spełnienia świadczenia, wyróżnienie zobowiązań rezultatu i starannego działania, podział na stosunki zobowiązaniowe i rzeczowe, wreszcie oddzielenie sfery prawnej prywatnej i publicznej. Starłem się pokazać, że wiele nowości, na które pozwalał stosunek *locatio conductio*, było powodowane potrzebą

zaspokojenia różnorodnych interesów gospodarczych. Mowa tu szczególnie o takich zjawiskach, jak innowacyjny obrót profesjonalny, interesy polityki publicznej, ale także ówczesne potrzeby religijne – do tego stopnia, że „najem” pełnił i pełni użyteczną rolę jako narzędzie „prywatyzacji” zadań publicznych, a nawet jako perswazyjny przykład wykorzystywany w dyskursie religijnym. Ten ostatni kontekst pozwala postrzegać najem jako relację wręcz naturalną, uprzednią względem prawa, a zatem przełamującą sferę prawną i przedprawną, bo ujmującą najem jako zjawisko społeczne, a nie tylko jako pojęcie prawne. Trzeba nadmienić, że dzisiaj *locare conducere* wraca także jako odpowiednik „przedsiębiorczej” wrażliwości charakterystycznej dla gospodarki współdzielenia (*sharing economy*). Wreszcie, przy okazji dokonywanej analizy innowacyjności *locatio conductio*, pojawiła się szansa na ustalenie odpowiedzi na pytanie o to, na czym polega zasada jedności omawianego kontraktu rzymskiego. Uznając innowacyjność *locatio conductio* w odniesieniu do zjawiska szeroko pojętego odpłatnego udostępniania wartości majątkowych, zaproponowałem wykorzystanie tej rzymskiej umowy jako modelu porównawczego dla rozwiązań prawa współczesnego.

– *Metodologia i struktura pracy*

Badania są prowadzone z wykorzystaniem trzech metod analizy prawniczej: metody historycznoprawnej, dogmatycznoprawnej i prawnoporównawczej. Połączenie metody dogmatycznoprawnej i prawnoporównawczej pozwala na porównanie synchroniczne współczesnych porządków prawnych. Poszerzenie analizy o perspektywę prawa rzymskiego umożliwia natomiast porównanie diachroniczne, a zatem konfrontację różnych porządków prawnych w różnych momentach dziejów. W tym celu istotne jest wykorzystanie metody historycznoprawnej. Stosowanie kombinacji trzech przytoczonych metod wynika z obserwacji, że nauki prawne nie rozwijają się w sposób linearny: jedne rozwiązania są ciągle stosowane, inne powracają po wiekach zapomnienia, a jeszcze inne są odrzucane i wychodzą z użycia. Stąd pytanie o rozwiązania prawa rzymskiego służy w istocie wyjściu poza zastane koncepcje i rozwiązania prawne współczesnych porządków prawnych. Odniesienie do myśli rzymskiej jest zasadne, gdy jest nakierowane na analizę źródeł rzymskich – a zatem fundamentu, na którym powstała zachodnia tradycja prawna. Spojrzenie na prawo jako na zbiór dostępnych rozwiązań wymaga odwołania nie tylko do aktualnych porządków prawnych, lecz także do innych uniwersalnych rozwiązań, które są przechowywane w skarbcu rzymskiej myśli prawnej. Nowe wyzwania, które świat współczesny stawia przed prawem, nowe zjawiska społeczne i gospodarcze wymagają konceptualnego przewartościowania dotychczasowych rozwiązań. Metoda pracy naukowej, łącząca analizę dogmatyczną z perspektywą historyczną oraz prawnoporównawczą, służy zarówno rozwijaniu pełniejszego zrozumienia modelowych rozwiązań prawnych, jak i prowadzeniu badań, które mają potencjał, aby stać się użyteczne dla współczesności.

Układ niniejszej książki został opracowany w sposób, który umożliwia zrozumienie ewolucji omawianej instytucji oraz jej zastosowania w zmieniających się realiach społeczno-

gospodarczych. Poszczególne rozdziały wychodzą od kontekstu współczesnego, a następnie obejmują stopniową analizę pierwowzoru, tj. rzymskiej umowy *locatio conductio* w jej starożytnym kontekście. Stanowi to okazję do podkreślenia jej innowacyjności oraz znaczenia dla rozwoju prawa prywatnego. W rozdziale pierwszym jest poddana analizie rola *locatio conductio* w poszerzeniu dopuszczalności zawierania umów na rzecz osób trzecich, a dokładnie odbierania stypulacji na rzecz osoby trzeciej oraz tworzenia wielostronnych stosunków zobowiązaniowych albo stosunków zobowiązaniowych z udziałem osób trzecich. Rozdział drugi służy przedstawieniu znaczenia *locatio conductio* w przełamywaniu nominalizmu kontraktowego, szczególnie w obliczu przyznawania ochrony skargowej w odniesieniu do umów mieszanych oraz umów nienazwanych. *Locatio conductio* mieszała się z umową sprzedaży, co przynaglało rzymskich jurystów nie tylko do ustalenia zakresu obu kontraktów, lecz także do wypracowania sposobów radzenia sobie z kwalifikacją oraz wykładnią umów, łączących cechy różnych kontraktów. Innym, równie istotnym, zjawiskiem były niejednoznaczne konfiguracje świadczeń w przypadku usług, które czasami wymykały się typowemu obrazowi *locatio conductio* oraz zakresowi zastosowania chroniących ją skarg, przez co nasz kontrakt bardzo często uczestniczył w narodzinach nowych kontraktów nienazwanych. Zwłaszcza kwestia umów mieszanych wymaga szczególnej uwagi, gdyż ten aspekt *locatio conductio* nie stał się dotąd przedmiotem pogłębionych analiz – choć bywa sygnalizowany w literaturze z uwagi na tezę o rezydualnym charakterze tej umowy, postawioną swojego czasu przez A. Watsona. Można zatem zaobserwować, że w tekstach dotyczących mieszania się *locatio conductio* ze sprzedażą lub darowizną zostały wypracowane schematy działań tworzące siatkę pojęciową dla dzisiejszych metod interpretacji stosowanych w przypadku umów mieszanych i nienazwanych. W centrum rozdziału trzeciego znajduje się analiza zjawiska przełamywania przez *locatio conductio* wyraźnego podziału na *actiones in personam* oraz *in rem*, a także przekonania o nieskuteczności zarządzania wspólnymi zasobami. *Locatio conductio* w tych kontekstach sprzyjała rozwijaniu umocnionych stosunków zobowiązaniowych, a nawet nowych praw rzeczowych – świadczy to o tym, że *locatio conductio* miała także charakter graniczny. Analiza *locatio conductio* na granicy sfery prawnej i przedprawnej stała się okazją do poczynienia dwóch ważnych ustaleń: wyjaśnienia wspomnianej już zasady jedności *locatio conductio* oraz znaczenia podziału na zobowiązania rezultatu i starannego działania dla sposobu pojmowania pojęcia dzieła i pracy czy innych usług. W rozdziale czwartym analiza skupia się na *locatio conductio* jako jednym z paradygmatycznych sposobów udostępniania cudzych usług, który motywował do ustalenia charakteru i stopnia podporządkowania innym osobom. Przekonanie niektórych romanistów o wadze praktyki wynajmowania usług (świadczeń) wyzwoleńców zostało poddane uważnej analizie, stając się okazją do zbadania, czy sposób regulacji tego zjawiska może stanowić model analogiczny i diachroniczny względem dzisiejszego zjawiska udostępniania cudzych usług za pośrednictwem platform cyfrowych.

– Osiągnięte wyniki

Ustalenie nowych znaczeń *locatio conductio* dla zrozumienia prawa rzymskiego:

- a. Potwierdzenie tezy o innowacyjnej roli *locatio conductio* w prawie rzymskim przez ustalenie, że *locatio conductio* poszerzyła możliwość zawierania umów na rzecz osób trzecich. Zainspirowała jeden z wyjątków od zakazu odbierania stypulacji *in faciendo* na rzecz osoby trzeciej, i to ze względu na interes niemajątkowy, tj. potrzebę realizacji potrzeby religijnej.
- b. *Locatio conductio* była jednym z przykładów wielostronnych stosunków zobowiązaniowych (także z udziałem osób trzecich), które były realizowane przede wszystkim w postaci podnajmu i angażowania podwykonawców, które to Rzymianie uznawali także za przykład umowy na rzecz osoby trzeciej i wyznaczali szeroki zakres dopuszczalności korzystania z podwykonawcy, wprowadzając ograniczenia tylko ze względu na wyraźną wolę strony do osobistego wykonania umowy albo na naturę danego świadczenia. W rzymskich źródłach prawnych wychwycona została także swoista konkurencja między *locatio conductio* a *stipulatio* jako podstawy umownej korzystania z usług.
- c. *Locatio conductio* przełamywała nominalizm kontraktowy, stawiając jurystów przed wyzwaniem stosowania ochrony skargowej w przypadku umów mieszanych oraz umów nienazwanych, co pozwoliło zaproponować *locatio conductio* jako prototyp umowy mieszanej. Rzymscy juryści wypracowali sposoby kwalifikacji i interpretacji umów mieszanych i nienazwanych, u podstaw których znajdowała się *locatio conductio*: wybór jednej umowy dominującej, podział umowy bądź czynności na dwie umowy, czynności bądź *causae*, stosowanie do jednej umowy dwóch różnych konfiguracji skarg procesowych (w ramach *locatio conductio*), uznanie funkcjonalnego powiązania dwóch różnych umów (*emptio venditio* z *locatio conductio*), uzależnienie kwalifikacji umowy od przyszłych okoliczności (adaptacja kontraktu: sprzedaż czy najem gladiatorów), uznanie zaskarżalności umów nienazwanych ze względu na podobieństwo do *locatio conductio* (*quasi genus locati conducti*), ustalenie, że w *ius commune* to właśnie *locatio conductio* omawiana jest najczęściej obok umów nienazwanych, stanowiąc dla nich punkt odniesienia.
- d. Możliwa stała się próba wyjaśnienia morfologii tytułu 2 ks. 19 Digestów (*de locati conducti*). Układ treści tego tytułu oparty jest na omawianiu kolejnych warstw zagadnień, które zawsze zaczynają się od przedstawienia sytuacji mieszania się *locatio conductio* z innymi umowami bądź czynnościami, co świadczy o charakterystycznym dla prawa rzymskiego porządku dyskursu o *locatio conductio*.
- e. *Locatio conductio* przełamywała wyraźny podział na *actiones in personam* oraz *in rem*, co sprzyjało tworzeniu umocnionych stosunków zobowiązaniowych, a nawet nowych praw rzeczowych, takich jak emfiteuza czy *superficies*, a umocniony charakter *locatio conductio* wynikał z potrzeby realizacji interesu publicznego.

- f. *Locatio conductio* stanowiła podstawę działania zbiorowego i zarządzania zasobami wspólnymi jako narzędzie stosowane także między współuprawnionymi *in rem* do danego zasobu.
- g. *Locatio conductio* oraz emfiteuza były wykorzystywane do zaspokajania potrzeb religijnych i pod wpływem religii ulegały modyfikacji ich reguły, zarówno w czasach przedchrześcijańskich, jak i chrześcijańskich. Potrzeba religijna przyczyniła się do uelastycznienia samej *locatio conductio* oraz *stipulatio*, a tym samym do rozwoju całego rzymskiego prawa umów przez poszerzenie swobody zawierania umów na rzecz osoby trzeciej.
- h. *Locatio conductio* przełamywała sferę prywatną i publiczną, co świadczy o jedności *locare conducere* w obu sferach, gdyż wiele reguł prywatnych było stosowanych do publicznego najmu rzeczy i zadań publicznych. Świadczy to także o przedprawnym charakterze *locare conducere* jako instytucji naturalnej, za jaką uznał ją S. Waszyński.
- i. Jedność *locatio conductio* wobec różnorodności świadczeń, które ona obejmowała nie wynikała z przedmiotu świadczenia (treści zobowiązania), jakkolwiek szeroko zostałyby zdefiniowane, nie zależała także od tego kto płaci, a kto używa *res* albo *operae*. Wynikała z charakteru aktywności stron i tego, kto ma rolę „aktywną w zajmowaniu się sprawą”: *locare* czy *conducere* / *locator* czy *conductor* / kto udostępnia wartości majątkowe („inwestuje”) a kto prowadzi sprawę („zarządza” i bierze odpowiedzialność).
- j. Na potrzeby *locatio conductio* rzymscy juryści starali się nadać szczególne znaczenie *opus* i *operae*. Wyjaśnienie Labeona, iż *opus* to *apotelesma*, nabrało nowego kolorytu, gdy zostało odniesione do myśli stoickiej. Wydaje się, że Labeon ujmował *opus* nie tylko jako rezultat zgodny z umową, z wolą stron, co w ostatnich czasach potwierdził i uargumentował R. Fiori, lecz także jako rezultat „wydoskonalony”, tzn. spełniający wszystkie wymagania sztuki i staranność fachowca. To zaś pozwala na dwa sposoby rozumieć *opus*: jako zawsze powiązane z jakimś *corpus*, a zatem jako rezultat zakotwiczony w efekcie materialnym, albo jako osiągnięcie ostatecznego celu danej czynności, a zatem niekoniecznie związane z *corpus*, co otwiera *opus* na dużo szersze zastosowanie.
- k. Stoicki podział zawodów na stochastyczne, w których celem (*telos*) jest staranne działanie, choć rezultat (*ergon*) może nie zostać osiągnięty, oraz niestochastyczne, w których staranne wykonywanie czynności zawsze prowadzi do osiągnięcia celu i rezultatu, a brak tego ostatniego świadczy o braku dołożenia staranności i cel także nie zostaje osiągnięty, pozwoliło na ustalenie, że Grecy i Cyceron oferują myśl, która zapowiada współczesne rozróżnienie na zobowiązania rezultatu i starannego działania.

- l. Dużo bardziej odpowiadające rzymskim źródłom wydaje się przyjęcie mnogości przedmiotów *locatio conductio*, a nie trójpodział (*res, operae, opus*), co potwierdzałoby, dlaczego tak różne interesy są ujęte przez rzymskich jurystów w ramy *locatio conductio*. Myśleli oni o konkretnych sytuacjach, a *opus* rzeczywiście mogli kojarzyć przede wszystkim z obróbką jakiegoś *corpus*. Z tego powodu nie ma w rzymskich źródłach próby analizy, czy kapitan statku, pracz albo poganiający byczki wykonują *opus*, chociaż są uznawani za *conductorów*. Także pojęcie *operae* jako dniówki pracy w *locatio conductio* nie musi odpowiadać wszystkim przypadkom usług, w których wykonujący je znajduje się w pozycji *locatora*.
- m. Konfiguracja *conductor–locator* ma potencjał do bycia uznaną za podstawę świadczenia usług zarówno polegających na osiągnięciu rezultatu w postaci dzieła, jak i nakierowanych na jakiś rezultat, lecz spełniających swój cel przez staranne działanie, podczas gdy usługi w konfiguracji *locator–conductor* odpowiadają albo świadczeniu pracy liczonej w dniówkach, albo wykonywaniu prostych czynności niezmiernych w kierunku określonego rezultatu i niekoniecznie w miejscu należącym do *conductor*, za to zawsze związanych z oddaniem się do dyspozycji przez jakiś czas, a zatem tworzących stosunek ciągły.
- n. *Locatio conductio* stanowiła jeden z paradygmatycznych sposobów udostępniania cudzych usług, który motywował do ustalenia charakteru i stopnia podporządkowania innym osobom. Możliwość wynajmu przez patronów usług wyzwoleńców liczonych w dniówkach (*operae*) stanowił przykład mechanizmu abuzywnego opartego na wykorzystaniu niejasnej pozycji wyzwolenca i prawnego statusu obowiązku świadczenia przez niego usług patronom. Na tej podstawie ustalona została struktura nietypowego zjawiska udostępniania cudzych usług, występująca poza schematami silnego podporządkowania (praca niewolnicza) bądź swobodnego wykonywania zadania (*locatio conductio* wolnej osoby).

Ustalenie nowych znaczeń *locatio conductio* dla zrozumienia prawa współczesnego:

- a. Ustalona została rzymska podstawa współcześnie stosowanych strategii argumentacyjnych stosowanych w odniesieniu do umów nienazwanych i mieszanych.
- b. Ustalone zostały rzymskie i greckie podstawy wyróżnienia zobowiązań starannego działania i zobowiązań rezultatu, które mogą wspierać pogląd, że zobowiązania rezultatu są szczególnym przykładem zobowiązań starannego działania.
- c. Ustalone zostały źródła współczesnej polskiej regulacji świadczenia usług w Kodeksie Zobowiązań oraz w regulacjach prawa szwajcarskiego, które opierają je na umowie zlecenia oraz czerpią z niemieckich koncepcji pandektystycznych wyróżniających trzy rodzaje *locatio conductio*, a przede wszystkim umowę o dzieło (*Werkvertrag*). Potwierdzone zostało, że po raz pierwszy ustawowo uregulowany trójpodział *locatio*

conductio pojawia się prawie kantonu Zurychu, inspirowany niemiecką pandektystyką.

- d. Ustalony został kontekst porównawczy dla definiowania pojęcia „dzieła”, „usług” oraz „pracy”.
- e. Ustalono zostało, że umowy nienazwane o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio i przepisy o umowie zlecenia na mocy art. 750 KC, i analogicznie przepisy o innych typach umów, w tym przede wszystkim umowy o dzieło, najmu czy dzierżawy lub przewozu, przechowują w sobie metodę regulacji umowy charakterystyczną dla *locatio conductio*, choć naturalnie nietożsamą z *locatio conductio*.
- f. Ustalono zostało, że regulacja prawa francuskiego w odniesieniu do umów o świadczenie usług najbardziej odpowiada klasycznej rzymskiej *locatio conductio*.
- g. Sformułowany został postulat dopuszczenia w prawie polskim przeniesienia w umowie o dzieło ryzyka nieosiągnięcia rezultatu na zamawiającego bez konieczności zmiany kwalifikacji umowy. Wspiera go doświadczenie prawa rzymskiego oraz przykład stosowania włoskiej umowy, tzw. *appalto a regia*. Tak skonstruowana umowa mogłaby znaleźć zastosowanie np. w przypadku umowy o stworzeniu nowego rozwiązania technologicznego czy nietypowego produktu.
- h. Analiza potwierdziła, że w tradycji prawa kontynentalnego oraz *common law* stosunek prawny najmu znajduje się na granicy prawa zobowiązań i prawa rzeczowego o czym świadczy zmieniający się charakter najmu lokalu i *residential lease* w obu tradycjach prawnych.
- i. Dodatkowe uzasadnienie znalazła teza, że regulacja świadczenia pracy ma swoje źródła w prawie prywatnym, co jest ważne wobec obecnej dyskusji o wolności zatrudnienia i wymogu osobistego świadczenia pracy. Ochrona pracującego – świadczącego *operae* – była już obecna w prawie rzymskim w ramach *locatio conductio*, a szczególnie została rozwinięta w przypadku świadczeń wyzwoleńców, a zatem to nie regulacja prawa pracy przyniosła historycznie pierwszą ochronę pracowników, lecz została ona w rozwoju historycznym zapoznana i powróciła do umów cywilnoprawnych w prawie polskim dopiero za pośrednictwem już to regulacji szczególnych, już to dzisiaj także przez Kodeks pracy.

Wykorzystanie *locatio conductio* do formułowania propozycji rozwiązań prawnych w obliczu nowych wyzwań gospodarczych i społecznych:

- a. Zbudowanie analogicznego diachronicznego modelu regulacji współczesnego zjawiska udostępniania dóbr i usług za pośrednictwem platform cyfrowych (*digital platform economy*).
- b. Oparcie modelu porównawczego na zjawisku wykorzystywania rzymskiej *locatio conductio* przez patronów do wynajmowania usług swoich wyzwoleńców (*operae libertorum*) i ustalenie siatki pojęciowej i prawnej struktury udostępniania cudzych usług przez podmioty (rzymskich patronów albo współczesne *digital platforms*) wykorzystujące niejasną sytuację prawną świadczących usługi.
- c. Zbudowanie argumentacji na rzecz utrzymania różnorodności paradygmatycznych sposobów świadczenia pracy jako naturalnego stanowiska w europejskiej tradycji prawnej oraz prawie rzymskim.
- d. Zbudowanie argumentacji na rzecz utrzymania polskiej regulacji art. 750 KC jako adekwatnej dla współczesnej gospodarki, lecz z postulatem ustawowego dowartościowania znaczenia umowy o dzieło dla nienazwanych umów o świadczenie usług, co ma miejsce już w praktyce.

– *Pozostała działalność naukowa odnośnie do analizy rzymskiej locatio conductio w perspektywie prawno-porównawczej*

Rozważania nad znaczeniem *locatio conductio* dla zarządzania zasobami wspólnymi (*the commons*), oraz dla budowania modelu porównawczego dla *digital platform economy*, stanowiły jedno z pierwszych obszarów badawczych w odniesieniu do współczesnego znaczenia *locatio conductio*. Analizy i wnioski zawarte w monografii w odniesieniu do tych dwóch zagadnień zostały w sposób szczególny poddane dyskusji podczas międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych oraz w trakcie zagranicznych pobytów badawczych. Prace nad zagadnieniem *locatio conductio* oraz jej znaczeniem dla współczesnego zjawiska *sharing economy* rozpocząłem w 2019 r., wraz z uzyskaniem grantu NCN SONATA 14 na ten projekt badawczy. Umożliwił on nie tylko wydanie monografii, lecz także przedstawianie oraz prowadzenie badań w ważnych ośrodkach zagranicznych (Oxford University, George Mason University), czy nawiązanie trwałej współpracy naukowej, m.in. z Real Colegio Complutense at Harvard University, ze środowiskiem romanistów skupionych wokół *Tesserae Iuris* oraz starożytnych archeologów, podejmujących ekonomiczną analizę starożytnych budowli, lecz także wydanie w zagranicznych publikacjach częściowych wyników analiz, co z kolei pozwoliło uwzględnić je przy tworzeniu polskiej monografii.

Konferencje i wykłady, które służyły przedstawieniu wstępnych wyników analiz rzymskiej *locatio conductio* oraz kontekstu prawnoporównawczego:

- a. *Locatio operis vs. locatio operarum. Dernburg's victory over Windscheid and its impact on civil law codifications* – wystąpienie w ramach międzynarodowej konferencji, *Codifications of the Law of Obligations in the 20th Century until the Second World War*, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 16.11.2023
- b. *Locatio conductio as an Innovative Factor in Private Law* – wykład na zaproszenie w ramach *International Memorial Course Marko Petrak – Roman Legal Tradition and Contemporary Legal Systems*, Uniwersytet w Zagrzebiu, Dubrownik 16–18.10.2023
- c. *Sharing Services in Platform Economy and Roman Law: Dignity of Work* – wykład na zaproszenie w ramach międzynarodowej szkoły letniej *What Roman Law Teaches Us: Modern Problems, Ancient Ideas?*, Péter Pázmány University, Budapeszt 18.07.2023
- d. *Locatio conductio a środki zaskarżenia* – wystąpienie w ramach ogólnopolskiej konferencji *Środki zaskarżenia – rzymski pierwowzór i rozwiązania współczesne*, Zakład Postępowania Cywilnego UJ i Katedra Prawa Rzymskiego UJ, Kraków, 12.05.2023
- e. *Unità della risorsa e divisibilità dell'uso: locatio conductio e azione collettiva* – wystąpienie w ramach *'Natura' nelle fonti giuridiche romane*, Lake Como Roman Law School of Advanced Studies, Villa de Grumello, Como, 26–29.04.2023
- f. *Aspecto antropológico de la prestación de servicios: locatio conductio y operae libertorum* – wystąpienie w ramach *El sujeto de derecho en la experiencia jurídica romana, XXVII Congreso Iberoamericano de Derecho Romano*, Pablo de Olavide University, Sewilla, 29–31.03.2023
- g. *Locatio Conductio: Roman Law as an Apolitical and Diachronic Example* – wystąpienie w ramach *Common Good Conference*, Ludovika Collegium of the University of Public Service, Budapeszt, 30.11.2022
- h. *Udostępnianie wartości majątkowej – locatio conductio jako paradygmat sharing economy* – wykład na zaproszenie w ramach zespołu „Dziedzictwo prawne i różnorodność kultur prawnych”, Legal Heritage Lab, Uniwersytet Jagielloński, Kraków, 21.11.2022
- i. *Locatio Conductio as a Vehicle for Religious Freedom: Roman Jurisprudence in Context* – wystąpienie w ramach światowego kongresu *Session de la Société Internationale Fernand de Visscher pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité SIHDA 2022, Ius et Religio, Droit, religions anciennes et. christianisme dans l'Antiquité*, Uniwersytet Saint-Louis, Bruksela, 13–16.09.2022
- j. *Publiczno-prywatny charakter kontraktu locatio conductio a kompetencje urzędników rzymskich* – wystąpienie w ramach Ogólnopolskiego Zjazdu Romanistów: *Polska romanistyka prawnicza. Historia – stan obecny – perspektywy. Urzędy rzymskie na styku prawa publicznego i prywatnego*, Mrągowo, 2–5.09.2022
- k. *Dignidad humana y trabajo. Fundamentos romanos en la perspectiva cristiana* – wykład na zaproszenie podczas kursu podyplomowego UNED Plasencia *El cristianismo en la Historia de la Humanidad. Las Edades del Hombre*, Plasencia, 4–6.07.2022

- l. *Dignity at Work: Digital Platform Workers as Freedmen* – wystąpienie w ramach *International Seminar 'Human Dignity, Vulnerability, And Social Justice'*, RCC at Harvard University, Cambridge, MA, 20.06.2022
- m. *Locatio conductio a elastyczność rzymskich skarg procesowych* – wystąpienie w ramach ogólnopolskiej konferencji *Cywilne postępowanie rozpoznawcze i egzekucyjne: rzymski pierwowzór i rozwiązania współczesne*, Uniwersytet Jagielloński, Kraków, 27.05.2022
- n. *Law and Commons: A Framework for Contractual Asset Sharing* – wystąpienie w ramach *11. Krakauer-Augsburger Symposium, Interdisciplinary approaches to law*, Uniwersytet Jagielloński, Kraków, 15.10.2021
- o. *The Legal and Administrative Framework in the Architectural Project* – wystąpienie w ramach, *Congresso Internazionale La gestione delle risorse nei processi costruttivi nell'Antichità e nell'Alto medioevo*, Pontificia Università della Santa Croce (Roma) – Cineteatro Marques Duque (Mértola) [online], 23.09.2021
- p. *Freedom and Dignity in Work-like Relationships: Freedmen and Gig-Economy* – wykład na zaproszenie w ramach *Levy Workshops at George Mason University Antonin Scalia Law School*, Arlington, VA, 14.09.2021
- q. *Law and Land Commons: Contractual Relationships Among Included Users* – wystąpienie w ramach *2021 International Association for the Study of the Commons Land Commons Virtual Conference*, Arizona State University, Tempe, AZ [online], 13.09.2021
- r. *The legal structure of asset-sharing and the framework of Roman Law* – wykład na zaproszenie w ramach *Institute of European and Comparative Law Lunchtime Seminar Series*, University of Oxford, Oxford, 20.02.2020
- s. *Issues Arising From Inheritance Tax Applied to Testamentary Legacies. Legal Aspects of Estimating Value of Roman Construction* – wystąpienie w ramach międzynarodowej konferencji *From Concept to Monument: Time and Cost of Construction in the Ancient World*, Wolfson College, University of Oxford, Oxford, 16–18.01.2020

Pobyty badawcze, które służyły prowadzeniu analiz rzymskiej *locatio conductio* w perspektywie prawnoporównawczej:

- a. Antonin Scalia Law School at George Mason University, Arlington, VA, luty–październik 2021, staż badawczy jako *Visiting Scholar (Affiliate Faculty)*
- b. Institute of European and Comparative Law, University of Oxford, luty–marzec 2020, staż badawczy jako *Academic Visitor*

Badania prowadzone w zakresie znaczenia *locatio conductio* dla zarządzania zasobami wspólnymi (*the commons*), oraz dla budowania modelu porównawczego dla *digital platform economy* doczekały się także publikacji w zagranicznych wydawnictwach, które zostały poniżej wymienione. Fragmenty tych opublikowanych analiz stały się także elementem

rozdziału trzeciego (III § 6–7)⁶⁹ oraz rozdziału czwartego (IV § 3)⁷⁰ monografii, w celu zapoznania z nimi polskiego czytelnika, a także w celu poszerzenia wniosków z tych publikacji o argumenty oraz sugestie szerokiego grona ekspertów:

- a. G. Blicharz, *Law and the Study of the Commons: The In Personam and In Rem Rights Paradigms* w: *Law and Interdisciplinarity*, P. Hellwege, M. Soniewicka (eds), Tübingen: Mohr Siebeck 2024, s. 283–308 (w druku)
- b. G. Blicharz, *Issues Arising From Inheritance Tax Applied to Testamentary Legacies: Legal Aspects of Estimating Value of Roman Constructions*, w: *From Concept to Monument: Time and Cost of Construction in the Ancient World*, Ch. Courault, D. Maschek, J. Domingo, S. Barker (eds), Oxford: Archaeopress 2023, s. 61–79
- c. G. Blicharz, *Man and nature: analyzing the commons within the framework of Roman law*, w: *Vulnerability and Rights*, J.M. Puyol Montero (ed.), Valencia: Tirant lo Blanch 2023, s. 38–67
- d. G. Blicharz, *Ancient Origins of Dignity at Work: Freedmen's Social Protections and Digital Platform Workers* w: *Human Dignity, Vulnerability and Law. Studies on the Dignity of Human Life*, J.M. Puyol Montero (ed.), Valencia: Tirant lo Blanch 2023, s. 53–75
- e. G. Blicharz, *Humans As a Service: Ethics in the Sharing Economy and the Ancient Model*, w: *Human Dignity and Law: Studies on the Dignity of Human Life*, J.M. Puyol Montero (ed.), Valencia: Tirant lo Blanch 2021, s. 134–162

4.2. Pozostała działalność naukowa po uzyskaniu stopnia doktora odnośnie do badań nad prawem rzymskim w perspektywie prawnoporównawczej

W dotychczasowej pracy naukowej moje badania dotyczyły prawa rzymskiego w kontekście prawnoporównawczym, ze szczególnym uwzględnieniem porównania diachronicznego, tj. z prawem współczesnym, oraz z perspektywy historycznego rozwoju prawa. Z tego powodu, niezależnie od prowadzonych badań głównych nad *locatio conductio*, a także przed rozpoczęciem tego projektu, podejmowałem zagadnienia związane z prawem rzymskim już to aktualne z punktu widzenia wyzwań współczesności, już to wynikające z nowych ustaleń w obrębie romanistyki. Za jedno z najważniejszych osiągnięć w tym obszarze uważam opublikowanie w 2021 r. artykułu naukowego w *Harvard Journal of Law and Public Policy* (w nowej serii on-line zatytułowanej *Per Curiam*): G. Blicharz, *Why Justice Blackmun's Appeal To Roman Law To Justify Roe V. Wade Is Wrong*, *Harvard Journal of Law & Public Policy: Per Curiam* 2021, No. 16, <https://journals.law.harvard.edu/jlpp/why-justice-blackmuns-appeal-to-roman-law-to-justify-roe-v-wade-is-wrong-grzegorz-blicharz/>.

Inspiracją do podjęcia tego zagadnienia były dyskusje prowadzone podczas pobytu badawczego w George Mason University, w wyniku których zostałem zachęcony do włączenia się w dyskusję przed oczekiwanym wówczas orzeczeniem Sądu Najwyższego USA w sprawie kontrowersji dotyczących aborcji. Stało się to okazją do wzbogacenia amerykańskiej dyskusji nad słynnym orzeczeniem *Roe v. Wade* o analizę stanowiska prawa rzymskiego. Okazało się, że wspomniane orzeczenie odwoływało się do prawa rzymskiego,

lecz dopiero ten artykuł pozwolił amerykańskim czytelnikom zapoznać się z analizą tego orzeczenia z perspektywy prawa rzymskiego. Artykuł wzbudził zainteresowanie w Harvard University, a także doczekał się cytowań zarówno na rynku amerykańskim, jak i europejskim.

4.3. Commons – interdyscyplinarne badania nad prawem i zarządzaniem ograniczonymi zasobami wspólnymi

W okresie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora oraz opublikowaniu monografii na podstawie pracy doktorskiej, skupiłem się na pogłębieniu drugiego obszaru badań, który stopniowo rozwijałem od 2013 r. Dotyczy on prawnych aspektów zarządzania ograniczonymi zasobami wspólnymi (*the commons*). Ich podsumowaniem stała się monografia wydana w 2017 r., a więc niecały rok po pierwszej książce: G. Blicharz, *Commons – dobra wspólnie użytkowane. Prawnoporównawcze aspekty korzystania z zasobów wodnych*, Bielsko-Biała: Wydawnictwo Od.Nowa 2017, 196 s. [rec. P. Szymaniec, „Przegląd Sejmowy” nr 5(154)/2019, s. 149–155; rec. N. Mrozek, „Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa”, t. 14 (2021), z. 2, s. 263–267]; monografia wyróżniona nagrodą II stopnia za osiągnięcia naukowe Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego

W monografii przedstawione zostały wnioski z interdyscyplinarnych badań łączących zagadnienia prawne, ekonomiczne i polityczne związane z zarządzaniem ograniczonymi dobrami naturalnymi (*governing the commons*), które zostały zdynamizowane dzięki Vincentowi i Elinor Ostrom (laureatka Nagrody Nobla). Badania były realizowane przy wsparciu *Societas Humboldtiana Polonorum*, DAAD oraz stypendium START 2017 FNP. Książka podejmuje ważne z punktu widzenia ekonomii i prawa zagadnienie tworzenia reguł dostępu i korzystania z ograniczonych dóbr naturalnych na przykładzie zarządzania zasobami wodnymi. Analizuje te zagadnienia w perspektywie porównawczej i historycznej oraz otwiera na pytania o praktyczne skutki rozwiązań prawnych w zakresie zarządzania dobrami ważnymi dla społeczeństwa. Co warto podkreślić publikacja spotyka się z zainteresowaniem świata przedsiębiorców, a także międzynarodowego stowarzyszenia zajmującego się badaniami nad *commons* (*International Association for the Study of the Commons*), dzięki czemu przedstawiłem wyniki swoich badań podczas kongresów IASC 2017 w Utrechcie oraz zorganizowałem specjalny panel i wystąpiłem jako prelegent podczas prestiżowego *Ostrom Workshop WOW6* na Indiana University Bloomington. Efektem tego było nawiązanie ścisłej współpracy naukowej z prof. Ronaldem Oakersonem oraz zaproszenie na kolejną edycję *Ostrom Workshop WOW7* w czerwcu 2024 r. Zawsze badania nad *commons* poza aspektem interdyscyplinarnym służyły także spojrzeniu na doświadczenie prawa rzymskiego oraz historyczny rozwój prawa i wydobywanie z niego rozwiązań związanych z potrzebą zarządzania szczególnymi typami dóbr.

4.4. Globalne badania porównawcze w zakresie prawa i wolności religii, wolności słowa oraz wzajemnego wpływu prawa i religii

Pod wpływem zainteresowań mojego promotora oraz w wyniku kontaktów zagranicznych nawiązanych przy okazji realizacji projektów badawczych trzecim obszarem badań stały się zagadnienia z pogranicza prawa i religii, a w szczególności wolności religii oraz wolności słowa. Podejmowałem je zawsze korzystając z perspektywy prawa rzymskiego oraz historycznego rozwoju prawa. Stąd niezmiennie naczelną zasadą badawczą pozostaje także w tym wymiarze poszukiwanie ciągłości myśli prawnej oraz trwałej siatki pojęciowej, która kształtuje prawniczy dyskurs. Te badania pozwoliły na uwzględnienie wpływu prawa rzymskiego na tradycję prawa publicznego oraz kształtowanie instytucji politycznych. Za największe dokonania w tym obszarze badawczym uznaję cztery publikacje naukowe:

- a. G. Blicharz, *Freedom of Speech*, w: *Elgar Encyclopedia of Comparative Law*, J. Smits, C. Valcke, J. Husa and M. Narciso (eds), Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing Limited 2023, t. II, s. 139–150.
- b. G. Blicharz, *Wincenty Kadłubek, Magister Vincentius (ca. 1150–1223)* w: *Law and Christianity in Poland: The Legacy of the Great Jurists*, F. Longchamps de Bérier and R. Domingo (eds), London–New York: Routledge 2023, s. 16–34.
- c. G. Blicharz, *Henryk Kupiszewski (1927–1994)* w: *Law and Christianity in Poland: The Legacy of the Great Jurists*, F. Longchamps de Bérier and R. Domingo (eds), London–New York: Routledge 2023, s. 294–309.
- d. G. Blicharz, *Global Law and Christianity: Discussion with the book Christianity and Global Law*, By Rafael Domingo and John Witte Jr (eds), *Oxford Journal of Law and Religion* 2022, vol. 11, issue 1, s. 170–174 oraz <https://doi.org/10.1093/ojlr/rwad002> (artykuł recenzyjny).

Najnowsza publikacja to rozdział poświęcony wolności słowa (s. 139–150), który ukazał się w *Elgar Encyclopedia of Comparative Law* (2023), trzytomowej encyklopedii poświęconej prawu porównawczemu, stanowiącej użyteczne narzędzie dla wielu badaczy. Analizuję w niej zagadnienie wolności słowa w ujęciu prawno-porównawczym i historycznym, odkrywając nowe wątki związane z prawem rzymskim oraz z dawnym prawem polskim w dyskusji nad wolnością słowa. Rok wcześniej, w *Oxford Journal of Law and Religion* (2022), ukazał się artykuł recenzyjny *Global Law and Christianity: Discussion with the book Christianity and Global Law*, By Rafael Domingo and John Witte Jr (eds), który dotyka kwestii wolności religii. Zainspirowany treścią recenzowanej książki i zaproponowaną przez redaktorów konwencją dyskusji nad prawem globalnym, podniosłem, że istnieją trzy kwestie, które wciąż czekają na szersze badania, związane z historycznym i porównawczym podejściem do globalnego pokoju, wolności religii i roli prawa kanonicznego. Wreszcie, badania nad związkiem i wzajemnym wpływem prawa i religii stały się przedmiotem badań w publikacji podejmującej zagadnienie wielkich chrześcijańskich prawników w Polsce i ich wpływu na naukę prawa. Dwa rozdziały o Wincentym Kadłubku oraz Henryku Kupiszewskim ukazały się w książce wydanej przez Routledge, *Law and Christianity in Poland. The Legacy of the Great Jurists*, F. Longchamps de Bérier and R. Domingo (eds), (2023). Za szczególne

dokonanie uznaję zaproponowanie nowych argumentów na rzecz uznania Wincentego Kadłubka za pierwszego znanego nam polskiego prawnika, a także ukazanie znaczenia jego myśli dla późniejszej krakowskiej szkoły prawa międzynarodowego, opartej na tolerancji religijnej oraz pokojowym współistnieniu świata chrześcijańskiego i pogańskiego. Badania nad tymi zagadnieniami pozwoliły także na wzięcie udziału w innych publikacjach już to w roli autora, już to redaktora. Podjęcie tej tematyki pozwoliło także na nawiązanie ważnej współpracy naukowej i praktycznej z Religious Freedom Clinic w Harvard Law School.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

– *Harvard University*

Współpraca z Uniwersytetem Harvarda rozpoczęła się w ramach realizowania projektu o rzymskiej *locatio conductio* w 2021 r., kiedy to zostałem zaproszony do udziału w międzynarodowym seminarium ‘RCC Studies on Life and Human Dignity’ realizowanej przez Real Colegio Complutense at Harvard University. Seminarium zostało przesunięte na 2022 r., lecz już w 2021 r. wzięłem udział w publikacji naukowej, w której przedstawiłem pierwsze ustalenia związane z ochroną nietypowych relacji pracowniczych oraz nietypowych usługodawców w prawie rzymskim oraz współcześnie. W kolejnej książce z serii RCC wydanej ostatecznie w 2023 r. oraz podczas seminarium na Harvardzie w 2022 r. przedstawiłem kolejne ustalenia szczególnie w odniesieniu do proponowanych regulacji *digital platform work* na poziomie Unii Europejskiej oraz znaczenia godności w stosunku świadczenia pracy w prawie rzymskim oraz współcześnie. Współpraca ta rozwijała się następnie poprzez publikowanie w kolejnej książce RCC z 2023 r., która podejmowała z kolei zagadnienie zarządzania zasobami wspólnymi, a w 2024 r. zostałem zaproszony na kolejne seminarium organizowane przez RCC at Harvard University.

Przy okazji wizyty w Harvardzie w 2022 r. udało się rozwinąć współpracę z prof. Ericiem Rassbachem (JD Harvard, prof. Pepperdine University oraz Becket Fund), a także nawiązać współpracę z prof. Joshem McDanielem z Religious Freedom Clinic w Harvard Law School oraz z prof. Mary Ann Glendon w zakresie zagadnień związanych z prawem porównawczym oraz wolnością religii. Od tego czasu zorganizowaliśmy wspólnie z Harvard Religious Freedom Clinic oraz Katedrą Prawa Rzymskiego UJ dwie konferencje naukowe (online w 2022 r. oraz w Krakowie w 2023). Od lipca 2023 zaś współpracujemy z Religious Freedom Clinic w ramach Ośrodka Prawa i Wolności Religii (Centre for Law and Religious Freedom) utworzonego na Uniwersytecie Jagiellońskim, w Katedrze Prawa Rzymskiego. W ten sposób współpraca naukowa stała się także źródłem współpracy instytucjonalnej przede wszystkim w obszarze prawa i wolności religii oraz prawa porównawczego. Angażuje ona innych profesorów Harvardu: prof. Ruth Okediji (Harvard Law School), a także wielu uznanych światowych ekspertów w zakresie wolności religii z USA oraz z Europy. W 2024 r. planowane są wspólne konferencje w Harvardzie oraz w Krakowie.

– *Oxford University*

Badania naukowe nad rzymską *locatio conductio* w kontekście wyzwań współczesnego prawa prowadzone były w ramach pobytu badawczego w Institute of European and Comparative Law, Oxford University, (luty–marzec 2020). Pozwoliły nie tylko na przeprowadzenie szerokiej kwerendy w zakresie angielskiego i amerykańskiego *common law* w kontekście porównawczym, lecz także stały się okazją do przedstawienia i skonfrontowania wyników analiz, wydania publikacji, a także do nawiązania współpracy naukowej z prof. Birke Häcker (ówczesną dyrektorką IECL) oraz z prof. Wolfgangiem Ernstem (*Regius Professor of Civil Law*). Podczas pobytu miałem możliwość przedstawienia głównych tez projektu w ramach *IECL Lunchtime seminar*, który zgromadził ekspertów zarówno z Wielkiej Brytanii, jak i z całego świata, znawców zarówno prawa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, jak również prawa rzymskiego.

Niezwykle cenne dla badań w zakresie rzymskiej *locatio conductio* okazała się współpraca z prof. Ernstem. Współpraca ta utrzymuje się po dziś dzień, co objawia się także we wzajemnej wymianie publikacji, które zaowocowały artykułami recenzyjnymi książki prof. Ernsta oraz ponownym zaproszeniem do Oxfordu w celu prezentacji wyników badań nad rzymską *locatio conductio* (2024). Pobyt badawczy w Oxfordzie w sposób szczególny pozwolił także na rozpoznanie możliwej użyteczności prawa rzymskiego dla regulacji zjawiska *sharing economy*, co później było podstawą szerszej kwerendy w George Mason University oraz publikacji w książce przygotowanej przez Real Colegio Complutense at Harvard University.

Współpraca w ramach Oxford University miała miejsce także za pośrednictwem Wolfson College ze środowiskiem archeologów, a szczególnie prof. Janet Delaine, oraz współpracującymi z nią dr Christopherem Courault oraz dr Javierem Domingo w odniesieniu do zagadnienia ekonomicznych aspektów starożytnych budowli i procesu budowlanego, ważnego z punktu widzenia kontraktu *locatio conductio*. Zaowocowała ona udziałem w dwóch konferencjach w Oxfordzie (styczeń 2020) oraz online w Rzymie i Mertola (wrzesień 2021), a także udziałem w publikacji naukowej w uznanym wydawnictwie Archaeopress (2023).

– *Antonin Scalia Law School, George Mason University*

Najdłuższy pobyt badawczy w ramach realizacji projektu Sonata 14 na temat rzymskiej *locatio conductio* odbyłem w Antonin Scalia Law School (luty–październik 2021), który z uwagi na sytuację pandemiczną był realizowany częściowo on-line, a częściowo na miejscu. Opiekunem naukowym był prof. Todd J. Zywicki, jeden z najbardziej uznanych ekspertów w zakresie ekonomicznej analizy prawa oraz prawa kontraktów. Pobyt realizowany w formie on-line pozwolił na przeprowadzenie bogatej kwerendy, przede wszystkim w uniwersyteckich bazach elektronicznych, a także wzbogacenie wiedzy o amerykańskim prawie kontraktów poprzez zdalne uczestniczenie w wykładach. Następnie, pobyt na miejscu realizowany od sierpnia do października 2021 pozwolił na uzupełnienie kwerendy o zbiory dostępne fizycznie w bibliotece, a przede wszystkim umożliwił dyskusje z innymi profesorami, oraz przedstawienie wyników badań podczas prestiżowego *Levy Workshop* wobec znakomitej

większości profesorów Antonin Scalia Law School. Efektem pobytu badawczego było rozwinięcie innowacyjnego wykorzystania prawa rzymskiego w celu regulacji sytuacji *digital platform workers*, analiza stosunku najmu dla zarządzania ograniczonymi zasobami wspólnymi (*the commons*), a także analiza rzymskiego podejścia do kontrowersji wokół aborcji oraz rzymskich aspektów orzeczenia *Roe v. Wade*. Współpraca z Antonin Scalia Law School rozwijała się już wcześniej z uwagi na wspólne publikacje z zakresu prawa i wolności religii z prof. Helen Alvare (2018–2019), a także po zakończeniu pobytu badawczego, gdy zarówno prof. Todd J. Zywicki, jak i prof. James Cooper brali udział odpowiednio w 2022 r. i 2023 r. we współorganizowanych przez Katedrę Prawa Rzymskiego UJ konferencjach o zagadnieniach procesu cywilnego z perspektywy prawa rzymskiego oraz ekonomicznej analizy prawa.

– *UNED Madrid*

Współpraca z Katedrą Prawa Rzymskiego UNED Madrid, a przede wszystkim z prof. Federico Fernandez de Bujan rozwijała się od wielu lat, lecz została intensyfikowana wraz z moją wizytą badawczą w Madrycie w 2017 r. w celu prowadzenia kwerendy odnośnie do zagadnienia zarządzania zasobami wspólnymi (*the commons*), a szczególnie zwyczajowych hiszpańskich trybunałów wodnych i ich osadzenia w rzymskiej tradycji prawnej. Współpraca opiera się na udziale we wspólnych konferencjach oraz szkołach letnich (w Krakowie w 2018, Warszawie w 2019 r., w Madrycie i Plasencia w 2022 r.). Efektem współpracy jest także zaproszenie do komitetów redakcyjnych trzech czasopism romanistycznych *Tesseræ Iuris*, *Jus* oraz *JusOnline*, a także przyznanie w 2020 r. tytułu *Colaborador honorífico* Katedry Prawa Rzymskiego UNED.

– *International Association for the Study of the Commons* oraz *The Ostrom Workshop*,
Indiana University Bloomington

Współpraca rozwija się od 2017 r., tj. od udziału w pierwszej konferencji IASC w Utrechcie. Od tego momentu uczestniczę w spotkaniach ekspertów zajmujących się zagadnieniem *commons* (Bloomington, IN w 2019, oraz IASC 2021 online, zaproszenie do Bloomington, IN w 2024). W sposób szczególny współpracę naukową rozwijam od 2019 r. z czołowym ekspertem prof. Ronaldem Oakersonem. Badania nad *commons* doprowadziły do otwarcia wykładu *Commons and Roman Legal Framework* na Uniwersytecie Jagiellońskim począwszy od 2020 r., podczas którego zawsze występuje gościnnie prof. Oakerson. Wspólnie publikujemy oraz wzajemnie konsultujemy nasze prace naukowe z zakresu *commons*.

– *Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Privatrecht* w Hamburgu

Dwukrotnie w 2015 i 2016 r. odbyłem miesięczne pobyty badawcze w Hamburgu, w tym jeden w ramach nagrody w konkursie dla młodych naukowców podczas międzynarodowego Kongresu *Societas Humboldtiana Polonorum*, w którym zająłem 2. miejsce i 1-miesięczne

stypendium DAAD na wyjazd badawczy do Niemiec. W 2016 r. jako jeden z nielicznych polskich naukowców zaprezentowałem i poddałem pod dyskusję najważniejsze tezy rozprawy doktorskiej podczas międzynarodowego seminarium *Aktuelle Stunde* w Instytucie Maxa Plancka w Hamburgu. Natomiast w 2018 r. jako jeden z 15 doktorów nauk prawnych z całego świata, wybranych przez ten Instytut, zaprezentowałem swoje badania naukowe podczas *7th Max Planck PostDoc Conference on European Private Law*. Efektem tej współpracy było także niedawne zaproszenie do publikacji prawnoporównawczego komentarza do chińskiego kodeksu cywilnego w zakresie prawa spadkowego, który aktualnie jest w trakcie procesu recenzyjnego w wydawnictwie.

– *Center for the Study of Law and Religion, Emory University*

Współpraca z CSLR rozpoczęła się wraz z pracą nad rozdziałami do książki *Law and Christianity in Poland*, a następnie została rozwinięta podczas wizyty w *Emory University* w Atlancie w CSLR w trakcie pobytu badawczego w 2021 r. w USA. Efektem jest przede wszystkim wzięcie udziału we wspomnianej publikacji wydawnictwa Routledge, a także popularyzowanie moich dotychczasowych publikacji w *Canopy Forum* wydawanym przez CSLR. Współpraca zainspirowała także artykuł recenzyjny, który opublikowany został w *Oxford Journal of Law and Religion* w styczniu 2023 r.

– *Instytut Wymiaru Sprawiedliwości*

Współpraca polegająca na przygotowywaniu analiz prawnych rozwijała się od przygotowania prawnoporównawczej ekspertyzy w 2017 r. dotyczącej regulacji likwidacji kancelarii notarialnej, która została zauważona przez doktrynę prawa (np. jest kilkakrotnie cytowana w *Notariat. Czynności notarialne*, red. A.J. Szereda, C.H. Beck, Warszawa 2021). W latach 2019 i 2020 byłem redaktorem i współredaktorem książek zbierających ekspertyzy i opinie prawne obejmujące pięć różnych zagadnień w perspektywie prawnoporównawczej: wolność słowa, wolność sumienia, wolność religii, klauzule porządku publicznego i moralności publicznej oraz regulacje chroniące małżeństwo, dzieci i rodzinę, a także byłem współautorem monografii wieloautorskiej analizującej w perspektywie prawnoporównawczej zagadnienia regulacji rynku finansowego. Wspomniane publikacje, a szczególnie ta dotycząca klauzul porządku publicznego i moralności publicznej stały się punktem odniesienia dla polskiej doktryny i stanowią często źródło wniosków *de lege lata* oraz *de lege ferenda*.

– *Fundacja Utriusque Iuris*

Od 2009 r. pełnię funkcję dyrektora Fundacji *Utriusque Iuris*. W ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego odpowiadam za współwydawanie wraz z Uniwersytetem Jagiellońskim, renomowanego czasopisma prawniczego *open access* – *Forum Prawnicze* (70 pkt na liście ministerialnej), a od 2019 r. jest członkiem jego redakcji odpowiedzialnym za finansowanie, bibliometrię oraz obecność czasopisma w bazach międzynarodowych. W

ramach działalności naukowej Fundacji jako dyrektor współorganizowałem pięcioletni cykl konferencji „Metody badań romanistycznych”.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Dzięki zarówno warsztatowi prawniczemu, jak i filozoficznemu staram się w swojej działalności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej oraz promującej naukę wykraczać poza obszar nauk prawnych, chętnie angażując się w projekty interdyscyplinarne.

6.1. Osiągnięcia organizacyjne

– *Ośrodek Prawa i Wolności Religii – Centre for Law and Religious Freedom*

W wyniku nawiązanej współpracy z naukowcami oraz praktykami prawa z Harvard University, przyczyniłem się do wypracowania idei oraz zorganizowania Ośrodka Prawa i Wolności Religii (Centre for Law and Religious Freedom) w Katedrze Prawa Rzymskiego UJ, który został powołany przez Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego w lipcu 2023 r. jako ośrodek akademicki skoncentrowany na badaniu i promowaniu wolności religii i wolności słowa po obu stronach Atlantyku. W sierpniu 2023 r., na wniosek kierownika Katedry Prawa Rzymskiego UJ ks. prof. dr hab. Franciszka Longchamps de Bérier i za zgodą Rady WPIA UJ zostałem powołany przez Rektora UJ na kierownika Ośrodka. Główną instytucją współpracującą z Ośrodkiem jest Religious Freedom Clinic at Harvard Law School, którego przedstawiciele: prof. Eric Rassbach (Pepperdine University oraz Becket Fund), prof. Josh McDaniel (Harvard Law School) – niezwykle doświadczeni praktycy w zakresie wolności religii oraz wolności słowa – są *Associated Scholars*, tworząc wraz z Kierownikiem Katedry Prawa Rzymskiego oraz Kierownikiem Ośrodka Prawa i Wolności Religii, wspólny zespół zarządzający. Ośrodek spełnia także cele dydaktyczne oraz praktyczne, tzn. ma na celu stworzenie okazji dla studentów prawa do angażowania się w badania, pisanie i redagowanie opinii prawnych, wszelkiego rodzaju wniosków sądowych i innych powiązanych dokumentów badawczych, uczestniczenie w warsztatach realizowanych wspólnie z instytucjami współpracującymi z Ośrodkiem w celu poszerzania wiedzy oraz rozwijania praktycznych kompetencji związanych z ochroną prawną wolności religii oraz wolności słowa. W tym celu organizowane były już dwie wspólne konferencje naukowe obu ośrodków w 2022 r. oraz 2023 r., a w 2024 r. planowane są kolejne wspólne wydarzenia naukowe, a także przygotowywanie pierwszych opinii prawnych wraz ze stażystami Ośrodka, którymi mogą być studenci oraz absolwenci studiów prawnych. Z uwagi na zainteresowania badawcze oraz miejsce Ośrodka w strukturze uniwersyteckiej, prowadzone są także badania prawnoporównawcze z uwzględnieniem prawa amerykańskiego, a także prawa rzymskiego i historycznego rozwoju prawa.

O randze Ośrodka niech świadczy także fakt, że w Radzie Programowej Ośrodka zgodzili się zasiadać światowej rangi eksperci: prof. Louis-Léon Christians (Catholic University of Louvain), prof. W. Cole Durham, Jr. (Brigham Young University, International Center for Law and Religion Studies), prof. Mary A. Glendon (Harvard Law School), prof. Ruth L. Okediji (Harvard Law School), prof. Paulo Pinto de Albuquerque (Católica – Lisbon School of Law oraz były sędzia ETPCz), prof. Andrea Simoncini (Florence University) oraz Joseph H.H. Weiler (NYU School of Law, Jean Monnet Center for International and Regional Economic Law and Justice).

– *Forum Prawnicze oraz Fundacja Utriusque Iuris*

Odpowiadałem za współorganizację projektów popularyzujących naukę, prowadzonych od 2009 r. przez Fundację *Utriusque Iuris*, pełniąc funkcję jej dyrektora. W ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego odpowiadałem za wydawanie renomowanego czasopisma prawniczego *Forum Prawnicze open access*, współorganizowanie corocznych ogólnopolskich konkursów „Prawo rzymskie a świat współczesny”, obozów zerowych dla studentów prawa z UJ i UW. W ramach działalności Fundacji wielokrotnie byłem kierownikiem projektów edukacyjnych i wydawniczych finansowanych przez Fundację BZWBK oraz MNiSW w ramach Działalności Upowszechniającej Naukę, oraz aktualnie w ramach grantu MEN. W sposób szczególny odpowiedzialny jestem w czasopiśmie *Forum Prawnicze* za doskonalenie procesu finansowania, cyfryzacji i bibliometrii polskich czasopism, co zaowocowało, przy wspólnym wysiłku całej redakcji, wprowadzeniem czasopisma m.in. do bazy SCOPUS, DOAJ, czy HeinOnline.

– *Koło Naukowe TEA UJ*

Od 2012 r. jestem członkiem-założycielem, a następnie członkiem-honorowym Koła Naukowego *Ti Estin Aletheia* działającego przy Katedrze Prawa Rzymskiego WPiA UJ, w którego działalność jestem do dzisiaj zaangażowany wspierając organizowane przez Koło wydarzenia, zapraszając ciekawych ekspertów w tym zagranicznych oraz prowadząc spotkania.

6.2. Osiągnięcia dydaktyczne

– *Zajęcia z prawa rzymskiego oraz wykłady mistrzowskie na Uniwersytecie Jagiellońskim*

Od 2012 r. prowadzę zajęcia dydaktyczne z prawa rzymskiego ze studentami na kierunku prawo stacjonarne: grupy ćwiczeniowe (od czasu zatrudnienia na stanowisku adiunkta zawsze są to trzy grupy ćwiczeniowe) oraz na kierunku prawo niestacjonarne: grupy ćwiczeniowe od 2012 r. do 2019 r., a od 2020 r. współprowadzę wykład z prawa rzymskiego. W tym czasie dwukrotnie zostałem wyróżniony Nagrodą Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego za wysoką ocenę zajęć dydaktycznych (2019 r. i 2020 r.). Stało się to także powodem dwukrotnego

zaproszenia w roli prelegenta w ramach programu *Wykłady mistrzowskie* w ramach Tygodnia Jakości Kształcenia na UJ w 2019 r. oraz w 2021 roku.

– *Commons and Roman Legal Framework – autorski wykład interdyscyplinarny*

Zainteresowanie zarządzaniem *commons* pozwoliło na nawiązanie współpracy z naukowcami w ramach *International Association for the Study of the Commons* oraz *Ostrom Workshop* na Indiana University Bloomington (USA), czego efektem były publikacje popularyzatorskie oraz wykłady gościnne na UJ prof. Ronalda Oakersona, a także wprowadzenie od 2020 r. do programu nauczania na WPiA UJ autorskiego konwersatorium, a od 2023 r. wykładu: *Commons and Roman Legal Framework*, który stanowi odpowiedź na apel o poszerzenie studiów nad prawem stanowiącym o doświadczenie empiryczne, co czynię wykorzystując ustalenia nauk ekonomicznych wypracowane przez Vincenta i Elinor Ostrom w zakresie *commons*.

– *Metodologia nauk prawnych oraz prawo rzymskie (MOOC i e-podręcznik)*

W 2020 r. i 2021 r. odpowiadałem za stworzenie bezpłatnego kursu on-line (MOOC) *Metodologia nauk prawnych*, wspólnie z ks. prof. dr hab. F. Longchamps de Brier, w ramach Copernicus College. Jest on corocznie otwieranym kursem, który ma na celu przybliżenie z punktu widzenia filozofii i prawa zagadnień związanych z metodologią nauk prawnych. Również w ramach Copernicus College przygotowałem rozdział e-podręcznika on-line dotyczącego metodologii nauk społecznych i humanistycznych, który ma w sposób przystępny popularyzować wiedzę o naukach prawnych.

– *Wykłady oraz nowe metody nauczania – Uczelnia Łazarskiego*

Od 2019 r. prowadzę wykłady z prawa rzymskiego, powszechnej historii prawa oraz historii prawa polskiego na Wydziale Prawa Uczelni Łazarskiego, które cieszą się wysoką oceną władz Uczelni oraz studentów. W latach 2022 i 2023 pomagałem także wdrażać w Uczelni nowe metody kształcenia oparte przede wszystkim na *Problem-Based Learning*, natomiast od 2023 r. prowadzę także seminarium magisterskie z prawa rzymskiego i porównawczego.

– *Prawo umów w obrocie konsumenckim i profesjonalnym – Uniwersytet Jagielloński*

Od 2021 r. jestem jednym z wykładowców w ramach prowadzonych przez Katedrę Prawa Rzymskiego oraz Katedrę Prawa Cywilnego UJ studiów podyplomowych „Prawo umów w obrocie konsumenckim i profesjonalnym”, co pozwala także popularyzować wiedzę o prawie rzymskim wśród praktyków prawa oraz osób zainteresowanych współczesnym prawem cywilnym.

– *Małopolska Chmura Edukacyjna – zajęcia dla uczniów licealnych*

W 2021 r. w ramach zespołu WPiA UJ przygotowałem scenariusze zajęć oraz prowadziłem zajęcia dodatkowe z prawa rzymskiego dla uczniów małopolskich liceów w ramach projektu finansowanego ze środków europejskich: Małopolska Chmura Edukacyjna – „Prawne metody rozwiązywania problemów”.

– *Q&A Prawo rzymskie. Przed egzaminem*

W 2023 r. wspólnie z dr Joanną Kruszyńską-Kola przygotowałem dla wydawnictwa WoltersKluwer innowacyjny przewodnik do prawa rzymskiego, wykorzystujący przystępną formę pytań i odpowiedzi, przedstawienia graficzne, mapy myśli, schematy i tabelki, które również ułatwiają przyswajanie informacji, a także aneksy z objaśnieniami krok po kroku, jak rozwiązywać kazusy z omówieniem najczęstszych błędów.

G. Blicharz, J. Kruszyńska-Kola, *Prawo rzymskie. Przed egzaminem*, WoltersKluwer, Warszawa 2023, 280 ss.

6.3. Osiągnięcia popularyzujące naukę

– *Publikacje popularnonaukowe*

- a. G. Blicharz, *Mistrz Wincenty – prawnik, który zmienił bieg historii*, Wszystko Co Najważniejsze 7.03.2023, <https://wszystkoconajwazniejsze.pl/grzegorz-j-blicharz-mistrz-wincenty-kadlubek/>
- b. G. Blicharz, *Unfair Contract Terms And Consumers: Historical and Comparative Parallels of Asymmetrical Sanctions*, 07.03.2023 <https://security-science.org/2023/03/07/unfair-contract-terms-and-consumers-historical-and-comparative-parallels-of-asymmetrical-sanctions/>
- c. G. Blicharz, *Platform Workers as ‘Freedmen’: Reflections on the EU Proposal*, Constitutional Discourse, 08.06.2022 <https://constitutionaldiscourse.com/grzegorz-blicharz-platform-workers-as-freedmen-reflections-on-the-eu-proposal-2/>
- d. G. Blicharz, *Konsument jak nieupoważniony małoletni?*, 31.12.2022 https://prawoumow.wpia.uj.edu.pl/blog/-/journal_content/56_INSTANCE_bMaoH28mE7Ps/145174415/152565545
- e. G. Blicharz, R. Oakerson, *The Republic can never be taken for granted. Ronald J. Oakerson on Vincent Ostrom’s legacy*, Forum Prawnicze 2019, nr 3, s. 3–13
- f. G. Blicharz, *Po pierwsze pasja, po drugie mistrz*, „Struna” 2015, nr 1(4), s. 10–13
- g. G. Blicharz, G. Alpa, *Prawnik nowoczesny a hermeneutyka? Wywiad z prof. Guido Alpa*, Forum Prawnicze 2014, nr 3, s. 3–6
- h. G. Blicharz, N. Irti, *Niepewna przyszłość prawa? Wywiad z prof. Natalino Irtim*, Forum Prawnicze 2014, nr 1, s. 3–5

– *Wystąpienia popularnonaukowe*

- a. *Prawo i chrześcijaństwo w Polsce: dziedzictwo wielkich prawników* (program telewizyjny: Sądy przesady – rozróby u Kuby, 2023)
- b. *Wincenty Kadłubek* (program telewizyjny: Sądy przesady – w powiększeniu, 2023)

7. Inne informacje dotyczące kariery zawodowej.

- a. Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnego młodego naukowca (2018–2021)
- b. Nagroda Rektora UJ indywidualna II stopnia za osiągnięcia naukowe (2018)
- c. Stypendium START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej dla wybitnego młodego naukowca (2017–2018)
- d. Wyróżnienie za pracę doktorską „Udział państwa w spadku. Rzymska myśl prawna w perspektywie prawnoporównawczej” w I Edycji Konkursu o nagrodę Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej za najlepszą pracę doktorską i najlepszą pracę magisterską z zakresu prawa sądowego (2018)
- e. Wyróżnienie dla pracy doktorskiej w LII Konkursie „Państwa i Prawa” na najlepsze prace habilitacyjne i doktorskie z dziedziny nauk prawnych (2017)
- f. Stypendium *Max Planck Society* dla młodych naukowców (2016)
- g. II nagroda w Sesji Młodych Badaczy podczas 9. Kongresu Naukowego *Societas Humboldtiana Polonorum* w Poznaniu (2013)
- h. Laureat Programu Diamentowy Grant MNiSW (2012–2016)
- i. Nauka języka hiszpańskiego (od 2017) oraz języka japońskiego (od 2023)

PODPIS ZAUFANY

GRZEGORZ
BLICHARZ

16.03.2024 20:43:44 [GMT+1]

Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

